

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Saksbehandler, innvalgstelefon

Therese Ramberg Sivertsen, 37 01 78 14

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Høringsuttalelse til justert søknad for nye kraftverk i Røldal-Suldalsvassdraget

Det er positivt at Lyse Kraft i den justerte søknaden anerkjenner betydningen av isen på Holmavatnet for villreinen, og foreslår tiltak for å ivareta hensynet til villrein i østre vassdrag. Statsforvalteren i Agder støtter intensjonen om å finne løsninger som både ivaretar villreinen og legger til rette for effektiv utnyttelse av kapasiteten i Kvanndal 2 pumpekraftverk. Forslaget om tilpasset drift av kraftverket er imidlertid ikke tilstrekkelig faglig forankret til at det er mulig å vurdere i hvilken grad de negative konsekvensene for villreinen vil bli redusert.

I vestre vassdrag innebærer den justerte utbyggingsløsningen fortsatt risiko for vesentlig negative konsekvenser for villrein som følge av pumping i Votna. Vår vurdering for vestre vassdrag er derfor uendret.

På denne bakgrunn vurderer vi at de forholdene som ligger til grunn for vår innsigelse fortsatt gjør seg gjeldende, og innsigelsen opprettholdes. Vi mener det er nødvendig med en oppfølgende dialog med NVE og Lyse Kraft, med mål om å finne løsninger som sikrer prosjektets gjennomførbarhet, samtidig som hensynet til villreinen ivaretas.

Vi viser til NVE sitt høringsbrev datert 17. juni 2026 om justert søknad for nye kraftverk i Røldal-Suldalsvassdraget fra Lyse Kraft DA på vegne av RSK DA.

Vi viser også til våre tidligere høringsuttalelse til konsesjonssøknad og revisjonsdokument sendt på høring 23.04.2024, samt uttalelse til tilleggsutredning for villrein sendt på høring 03.11.2025.

Denne uttalelsen begrenser seg til de deler av prosjektet som gjelder konsekvenser for villrein. Vi har hatt dialog med de andre Statsforvalterne om tema villrein i denne saken.

Når det gjelder vurdering av om tiltakene trenger tillatelse etter forurensingsloven, viser vi til uttalelser fra de andre Statsforvalterne.

Bakgrunn

Lyse Kraft viser til at endringene i utbyggingsløsningen er gjort på bakgrunn av ny kunnskap og nye avklaringer som har fremkommet etter at konsesjonssøknaden ble sendt i 2023. Det vises særskilt til supplerende utredninger og dialog med Statsforvalteren i Rogaland og verneområdeforvaltningen i SVR.

Hensynet til villrein har vært et sentralt premiss i arbeidet med den justerte utbyggingsløsningen, der særlig betydningen av vinterbeite og trekk vinterstid over Holmavatn vektlegges. I hovedtrekk foreslås det i østre vassdrag å fastsette funksjonsbaserte vilkår for manøvrering av Holmavatn vinterstid for å ivareta villreinhensyn, samtidig som dagens regulering av Isvatn videreføres. I vestre vassdrag vil bortfall av Novle 2 redusere anleggsomfanget, og Valldalen vil ikke bli berørt. For Røldal 2 pumpekraftverk vil slukeevne og installert effekt øke. Lyse Kraft vil avvente vurderingen av ytterligere avbøtende tiltak i vestre vassdrag inntil rammebetingelsene knyttet til forstyrrelser og barrierevirkninger fra E134, samt tiltak for håndtering av skrantesyke, er endret.

Samlet sett vurderer Lyse Kraft at endringene bedre ivaretar hensynet til villrein, reduserer prosjektets samlede inngrepsomfang, samt gir økt installert effekt og produksjon som styrker prosjektets samfunnsnytte og mulighet for realisering.

Statsforvalterens merknader

Østre Vassdrag

Vår vurdering er at den justerte utbyggingsløsningen ikke gir grunnlag for å frafalle innsigelsen knyttet til risikoen for vesentlig forringelse av villreinens leveområde som følge av driften av Kvanndal 2 pumpekraftverk. Forslaget om et funksjonsbasert manøvreringsregime er ikke tilstrekkelig faglig begrunnet til at det er mulig å vurdere om, eller i hvilken grad, de negative konsekvensene for villrein vil bli redusert.

Det er positivt at Lyse Kraft i den justerte utbyggingsløsningen anerkjenner betydningen av isforholdene på Holmavatnet for villreinen, og foreslår tiltak for å redusere prosjektets negative virkninger i villreinområdet. Vi støtter intensjonen om å finne løsninger som både legger til rette for effektiv utnyttelse av anleggets kapasitet og ivaretar hensynet til villreinen.

Tilpasset drift av pumpekraftverkene er tidligere trukket fram av både SINTEF og Naturrestaurering som et mulig avbøtende tiltak. Samtidig peker begge rapportene på betydelig usikkerhet knyttet til hvordan et slikt regime kan utformes og fungere i praksis. Som Lyse Kraft selv viser til, foregår det en omfattende kunnskapsinnhenting om pumpekraftverk, klimatiske faktorer og isforhold.

Vestre Vassdrag

Slik vi forstår søknaden medfører den justerte utbyggingsløsningen ingen endringer i risikoen for forringelse av isforholdene og negative konsekvenser for villrein som følge av pumping i Votna. Vi opprettholder derfor vår tidligere vurdering og finner ikke grunnlag for å frafalle vår innsigelse knyttet til vestre vassdrag.

Som vi tidligere har påpekt, vil tiltak som kan redusere eller motvirke effekten av allerede vedtatte og planlagte villreintiltak etter vårt syn være i strid med regjeringens mål om å styrke og bevare villreinens leveområder på lang sikt. Dette er særlig relevant i lys av det pågående arbeidet med tiltaksplaner for villreinområdene, som nettopp har som formål å redusere den samlede belastningen og forbedre forholdene for villreinen.

Krav til dokumentasjon og overvåkning

Vi støtter Lyse Krafts forslag om at vurderinger og oppfølging av manøvreringen skal dokumenteres og rapporteres til vassdragsmyndighetene dersom prosjektet realiseres. Vi vil tillegge at det bør stilles krav om overvåkning av drift, klimaforhold, ferdsel og villreinens bruk av området i både anleggs- og driftsfasen. Dette er nødvendig for å sikre at tiltak virker etter hensikten, avdekke eventuelle negative konsekvenser og styrke kunnskapsgrunnlaget.

Samlet vurdering

Det er fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til om, og hvordan, driften av pumpekraftverk kan tilpasses ved bruk av klimavariabler eller andre styringsparametere for å unngå negative virkninger på isforholdene. På bakgrunn av denne usikkerheten, og i tråd med føre-var prinsippet i naturmangfoldloven, mener vi at det eneste realistiske avbøtende tiltaket på nåværende tidspunkt for å unngå negativ påvirkning på villreinen, er pumpestans slik at isleggingen kan forløpe naturlig, og i perioden villreinen bruker isen på magasinene. Dette gjelder både Holmavatnet og Votna.

Samtidig oppfatter vi at det er potensial for å innføre et mer fleksibelt driftsregime i vintermånedene på sikt. Konesjonsvilkårene bør utformes slik at de åpner for at et funksjonstilpasset driftsregime kan innføres, dersom det foreligger et tilstrekkelig faglig grunnlag som dokumenterer at endringene ikke vil medføre negative konsekvenser for isforholdene eller villreinens bruk av området.

For at vi på et senere tidspunkt skal kunne frafalle innsigelsen, må det fastsettes konsesjonsvilkår som gir juridisk bindende føringer for vinterdriften av pumpekraftverkene. Vilkårene må være faglig forankret, etterprøvbare og utformet slik at de sikrer at hensynet til villreinen blir ivaretatt.

Som vi tidligere har fremhevet, er det en forutsetning for at O/U-prosjektet skal være forenlig med de nasjonale målene for villreinforvaltningen at prosjektet samlet sett ikke medfører økt belastning i villreinområdet. Hvordan dette skal ivaretas må fremgå tydelig av konsesjonen. Ved usikkerhet om konsekvensene må føre-var-prinsippet legges til grunn.

Vi har tro på at det vil være mulig å finne løsninger som både ivaretar hensynet til villreinen og sikrer prosjektets gjennomførbarhet.

Vi imøteser en konstruktiv dialog i den videre prosessen.

Med hilsen

Gina Lund
statsforvalter

Gunnar Ogwyn Lindaas
miljøverndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Statsforvalteren i Vestland	Statens hus, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Villreinnemnda for Setesdalsområdet	Sandsvegen 122	4230	SAND